Kuntaliitto
Kommunförbundet

15.9.2016

Verojaosto

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2017 tuloveroasteikkolaiksi sekä laiksi tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan verojaosto on pyytänyt Suomen Kuntaliitolta lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle vuoden 2017 tuloveroasteikkolaiksi sekä laiksi tuloverolain muuttamisesta.

Hallituksen esityksessä esitetään huomattavia kevennyksiä ansiotuloverotukseen vuodelle 2017. Muutokset liittyvät pääosin kilpailukykysopimukseen ja hallituksen sen syntyessä lupaamiin veronkevennyksiin. Hallitus on hallitusohjelmassa luvannut korvata kunnille veroperustemuutoksista syntyvät verotulojen menetykset kokonaisuudessaan. Linjaus on kuntatalouden kestävyyden kannalta erittäin tärkeä.

Kilpailukykysopimuksen tukemiseksi hallitus keventää ansiotuloverotusta kaikissa tuloluokissa 515 miljoonalla eurolla sopimuksen kattavuuden tavoittaessa 90 % palkansaajista. 515 miljoonan euron veronkevennyksiin luetaan mukaan kilpailukykysopimuksen mukaisten palkansaajien maksumuutosten johdosta syntyvät veronkevennykset (nettona), mutta maksuja ei kuitenkaan katsota hallituksen veronkevennyksiksi laskettaessa kunnille korvattavia veroperustemuutoksia. Veroperustemuutosten ja lakisääteisten, pakollisten maksujen ero onkin hyvin pieni. Tarkasteltaessa kilpailukykysopimuksen vaikutuksia kunnan talouteen tehdyllä rajauksella on merkitystä.

Veroperustemuutosten vaikutukset kunnallisverotuksessa (miljoonaa euroa)	2017
Kuntien osuus ati/khi-tarkistuksesta (asteikon muutos, perusvähennyksen ja työtulovähennyksen korotus)	-64
josta asteikon muutos	-35
perusvähennyksen korotus	-16
työtulovähennyksen korotus	-13
Asuntolainan korkovähennyksen rajaaminen	13
Kotitalousvähennyksen korottaminen/supistaminen	-13
Yrittäjävähennyksen käyttöönotto	-53
KIKY-sopimuksen veronkevennykset palkansaajille	-207
josta työtulovähennyksen korotus	-132
tulonhankkimisvähennyksen korotus	-75
KIKY-sopimuksen veronkevennys eläketuloa saaville	-61
Palkansaajien päiväraha-, sairausvakuutus-, työttömyysvakuutus- ja työeläkemaksun korotus (ei kompensoida, mukana vos-laskennassa)	-356
KAIKKI YHTEENSÄ	**-741**
Esitetty kompensoitavaksi valtionosuuksien lisänä	**-385**

Kuten taulukosta nähdään, niin kilpailukykysopimukseen sisältyvät maksumuutokset aiheuttavat kuntatalouteen huomattavat verotulojen menetykset jo vuonna 2017. Lisäksi kilpailukykysopimukseen liittyvät säästöt, verotulomenetykset (ml. maksumuutokset) ja leikkaukset kohdentuvat eri kuntiin hyvin eri tavoin. Kilpailukykysopimuksen eri toimet verotulomenetyksineen eivät saa asettaa yksittäistä kuntaa kohtuuttomaan asemaan.

Suomen Kuntaliitto
Toinen linja 14
00530 Helsinki
PL 200, 00101 Helsinki

Puhelin 09 7711
Telefax 09 771 2291
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi
www.kunnat.net

Finlands Kommunförbund
Andra linjen 14
00530 Helsingfors
PB 200, 00101 Helsingfors

Telefon 09 7711
Telefax 09 771 2291
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi
www.kommunerna.net

Kuntaliitto on lisäksi erityisen huolissaan siitä, että verotuksessa niin tulosta kuin verostakin tehtäviin vähennyksiin ehdotettujen muutosten (sekä kilpailukykysopimuksen aiheuttamien maksujen muutosten) johdosta kunnallisverotuksessa tehtävien vähennysten suhteellinen osuus tulee voimakkaasti nousemaan vuonna 2017. Tulosta tehtävien vähennysten arvioidaan nousevan muutosten johdosta noin 1,5 prosenttiyksikköä (noin 22,4 prosenttiin).

Kunnallisverotuksessa puhutaan ns. efektiivisestä veroasteesta jolla kuvataan veronalaisten ansiotulojen ja maksuunpantavan kunnallisveron suhdetta. Keskimääräinen nimellinen kunnallisveroaste on vuonna 2016 19,87 % ja efektiivinen veroaste arviolta 14,86 %. Efektiivisen veroasteen ennustetaan laskevan ensi vuonna 14,42 %:in tulosta ja veroista tehtävien vähennysten noustessa esityksen mukaisesti. Tämä johtaa siihen, että yksittäisissä kunnissa nimellisen ja efektiivisen veroasteen välillä kasvaa entisestään ja on ensi vuonna suurimmillaan jo lähes 9 prosenttiyksikköä. Tätä voidaan pitää ongelmallisena, niin kuntien talouden näkökulmasta kuin sitten veronmaksajienkin näkökulmasta. Kunnallisveroveroprosentin keskimääräinen tuotto laskee joka johtaa kunnallisveroprosenttien erojen kasvuun kuntien kesken sekä suurempiin kertakorotuksiin kunnallisveroprosenteissa. Yhdenmukaisuuden kannalta olisi tärkeää pitää huolta siitä, ettei eriarvoisuus kuntien ja kuntalaisten välillä kasva liian suureksi.

Edellä mainittu huomioiden on erityisen tärkeää, ettei kilpailukykysopimuksen ja sen lisäksi tehdyt veronkevennykset saa huonontaa yhdenkään kunnan asemaa merkittävästi. Jo nyt on nähtävissä, että kuntien kesken sopimuksesta kertyvät säästöt eivät jakaudu tasaisesti tai vastaavasti kuin sopimuksen perusteella tehtävät valtionosuusleikkaukset. Tältä osin tulee varmistua siitä, että sopimuksen ja siihen liittyvien veronkevennysten vaikutukset kuntatalouteen ovat neutraalit. Jos tätä ei huomioida esimerkiksi leikkausta mitoitettaessa, niin taloudellisten menetysten uhka voi realisoitua kunnallisveroprosenttien korotuksina.

SUOMEN KUNTALIITTO

Jukka Hakola
Kehittämispäällikkö, verotus